

Adóügyekben nem alkalmazható a Ket. 29/A.§ ideiglenes biztosítási intézkedése. (2016.07.03)

A NAV jogsértő módon alkalmazza a Közigazgatási eljárási törvény (Ket.) 29/A.§ ideiglenes biztosítási intézkedésre vonatkozó rendelkezéseit. Voltak olyan esetek, amikor az adóellenőrzés megindításakor, a megbízólevél átadásával egyidejűleg ideiglenes biztosítási intézkedés keretében a NAV már zárta a bankszámlát, árut foglalt le. A Ket. 29/A.§ lehetővé teszi az **ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelését, ha a hatóság előtt folyamatban van egy eljárás, melynek eredményeként várhatóan fizetési kötelezettség kerül megállapításra adózó terhére (várható követelés), melynek kielégítése a rendelkezésre álló adatok alapján veszélyeztetett. Ezt a hatóság az ügy érdemében való döntéshozatalt megelőzően is elrendelheti.**

Adóügyekben azonban a Ket. rendelkezései csak akkor alkalmazhatóak, ha arról az Adózás rendjéről szóló törvény (Art.) másként nem rendelkezik [Art. 5.§ (1) bekezdés].

A Ket. 29/A.§ szerinti ideiglenes biztosítási intézkedés fogalmát az Art. nem ismeri, így az Art. eltérő rendelkezése hiányában alkalmazni kellene. Ám a jogalkotó 2015.01.01-től eltérő (speciális) szabályt alkotott. Kifejezetten elrendelte az Art. 5.§ (2b) bekezdésében, hogy a Ket. szerinti ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelése esetén az Art. biztosítási intézkedésre vonatkozó szabályait kell (!) alkalmazni. A biztosítási intézkedésről az Art. 149.§ -sa rendelkezik, ezért adóügyekben ezt kell (!) alkalmazni. Nem azt kell vizsgálnia az adóhatóságnak, hogy a Ket. 29/A.§ -ban foglalt törvényi feltételek fennállnak-e, hanem, hogy az Art. 149.§ paragrafusában rögzített törvényi feltételek teljesülnek-e. **Az Art. 149.§ (1) - (3) bekezdés tartalmazza a biztosítási intézkedés elrendelésének törvényi feltételét.** E körben a törvényi szabályozás nem ad felmentést az Art. 149.§ (2) bekezdésének alkalmazása alól.

Art. 149. § (2) Biztosítási intézkedés akkor rendelhető el, ha a) a fizetési kötelezettséget megállapító adóhatósági határozat (végzés) még nem végrehajtható,

Ellenőrzés elrendelésekor, iratanyag hiányában, várhatóan megállapításra kerülő adókülönbözet biztosítására nem rendelhető el biztosítási intézkedés. Az ideiglenes biztosítási intézkedés alapjául csak határozat szolgálhat.

A hatósági akarat kifejezése végzésben vagy határozatban történik. Ezzel teljesen összhangban van a törvény szövege. Folyamatban lévő ellenőrzési eljárás keretében nem rendelhető el ideiglenes biztosítási intézkedés, mert az jogalap nélküli. Az adóhatóság a végzéseiben idézi az Art. 149.§ bekezdéseit, ám a biztosítási intézkedés elrendelésének feltételeit tartalmazó (2) és (3) bekezdései rendre kimaradnak a törvényi hivatkozásokból.

Az Art 149.§ (2) bekezdésben leírt speciális szabály szerint ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelése esetén is törvényi feltétel a határozat megléte. Vélelemre (**várható követelés**) az Art. hatálya alá tartozó adóügyekben nem épülhet ideiglenes biztosítási intézkedés. Várható követelést megállapító tényállás alapján adóügyben nem lehet elrendelni ideiglenes biztosítási intézkedést.

A NAV mindig is nyugnek érezte az Art. rendelkezéseit, ezért is próbálja alkalmazni inkább a Ket. előírásait. Ennek oka, hogy közigazgatási eljárások döntő többsége ügyfél kérelemre indul, tehát az adó megállapításhoz szükséges adatok rendelkezésre állnak. A NAV előtt az adóügyek viszont hivatalból indulnak. Ezért határoz meg az Art. a Ket.-hez képest szigorúbb eljárási szabályokat. A NAV tényállás tisztázás során követett gyakorlatát így szokta összefoglalni:

„Az adóhatóság a tényállást a rendelkezésére álló bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelésével állapította meg.”

Ez az indoklás is a Ket. rendelkezéseire hivatkozik, figyelmen kívül hagyva az Art. 97. § speciális szabályait. Az adóhatóságot megilleti a szabad bizonyítás, de a szabad mérlegelést az Art. 97. (6) bekezdése kizárja. Az ügyfél nyilatkozat hiánya nem mentesíti az adóhatóságot a tényállás tisztázási kötelezettsége alól. Az adóhatóságnak az ellenőrzés során nem elég ellentmondásokat feltárnia, kétséget kizáró bizonyítási kötelezettség terheli.

Folyamatban van az új Adózás rendjéről szóló törvény megalkotása. Nagy kérdés, hogy a NAV érvényesíteni tudja-e akaratát, sárba tipporva ezzel az adózók maradék jogait is, törvényben rögzítve a jelenleg már kialakult, jogszabályokat semmibe vevő adóhatósági diktatúrát.

Angyal József okleveles adószakértő, 36/20-942-9386
www.angyalado.hu